

DR-22 - Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole

Cod de intervenție (SM)	DR-22
Denumire intervenție	Investiții în condiționarea, depozitarea și procesarea produselor agricole și pomicole
Tipul de intervenție	INVEST(73-74) - Investiții, inclusiv investiții în irigații
Indicator comun de realizare	O.24. Numărul de operațiuni sau unități de investiții productive din afara exploatației, care beneficiază de sprijin
Contribuirea la cerința de delimitare pentru/privind	Reînnoirea generațiilor: Nu Mediu: Nu Sistemul de rabat ES: LEADER: Nu

1 Sfera de aplicare teritorială și, după caz, dimensiunea regională

Sferă de aplicare teritorială: **Național**

Cod	Descriere
RO	România

Descrierea domeniului de aplicare teritorial

Intervenția se aplică pe întreg teritoriul țării.

2 Obiective specifice aferente, obiective transversale și obiective sectoriale relevante

Cod + descriere	OBIECTIVE SPECIFICE PAC
Obiectivele specifice PAC recomandate pentru acest tip de intervenție sunt afișate cu caractere albine	
SO2 Consolidarea orientării către piață și sporirea competitivității fermelor agricole, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung, inclusiv creșterea concentrării pe cercetare, tehnologie și digitalizare	
SO4 Contribuirea la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea, inclusiv prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și prin îmbunătățirea sechestrării carbonului, precum și prin promovarea energiei sustenabile	
SO8 Promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii economice, a egalității de gen, incluzând participarea femeilor la agricultură, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale, inclusiv a bioeconomiei circulare și a silviculturii sustenabile	

3 Nevoia (nevoile) abordată (abordate) prin intervenție

Cod	Descriere	Prioritizare la nivelul planului strategic PAC	Abordat în CSP
07	Dezvoltarea/modernizarea/retehnologizarea industriei alimentare în mod sustenabil	Grad ridicat	Da
10	Susținerea dezvoltării viabile a lanțurilor alimentare, a sistemelor de colectare și condiționare	Grad ridicat	Da
12	Nevoia de creștere a cooperării între actorii implicați în lanțul alimentar	Grad ridicat	Da
34	Dezvoltarea bioeconomiei și a economiei circulare	Grad mediu	Da
36	Dezvoltarea unui sector alimentar durabil	Grad scăzut	Da

4 Indicator(i) de rezultat

Cod + descriere	INDICATORI DE REZULTAT
Indicatorii de rezultat recomandați pentru obiectivele specifice PAC selectate ale acestei intervenții sunt afișați cu caractere albine	
R.15 Investiții sprijinite în capacitatea de producție a energiei din surse regenerabile, inclusiv bazate pe bioenergie (în MW)	
R.39 Numărul întreprinderilor rurale, inclusiv al întreprinderilor din domeniul bioeconomiei, dezvoltate cu sprijinul PAC	

5 Proiect, cerințe și condiții de eligibilitate specifice intervenției

Descrieți care sunt obiectivele specifice și conținutul intervenției, inclusiv ținta specifică, principiile de selecție, legăturile cu legislația relevantă, complementaritatea cu alte intervenții/seturi de operațiuni, atât în cadrul pilonilor, cât și în alte informații relevante.

Descrierea intervenției

Necesitatea susținerii investițiilor în spații de producție și tehnologii moderne, dezvoltarea de noi produse, precum și aplicarea practicilor și tehnologiilor inovatoare este una din nevoile stringente ale sectorului agro-alimentar.

Practicarea unor politici sustenabile de stimulare a procesării și stabilirea unor verigi de comercializare eficiente între operatorii economici din sectorul alimentar și producătorii agricoli, în special cei care activează în forme asociative, vor conduce la creșterea competitivității și a nivelului de performanță din industria alimentară, cu respectarea standardelor de siguranță alimentară și de calitate a produselor. Intervenția are în vedere investițiile realizate de IMM-uri, întreprinderi mari, dar și forme asociative în unități de depozitare/condiționare și/ sau procesare în vederea comercializării.

Susținerea formelor asociative va permite o mai bună corelare între capacitățile de producție primară provenite de la membri și capacitățile de condiționare, depozitare și procesare. În acest sens, intervenția vizează susținerea concertată a capitalizării și consolidării patrimoniului formelor asociative. Prin investițiile pe care formele asociative le propun se vor reprezenta interesele membrilor din punct de vedere al activității economice.

Intervenția va contribui la rezolvarea unei probleme economice prin reducerea decalajului de balanță comercială cât și la asigurarea unei securități alimentare în contextul crizei economice generate de invazia rusă.

Totodată se acordă o atenție deosebită investițiilor pentru crearea de unități de procesare de capacitate mare pentru sectoarele legume-fructe, morărit, ulei, nutrețuri combinate.

Aceste unități care își propun în primul rând procesarea pot face și investiții de tip depozitare, condiționare. În acest sens, acest tip de investiții de importanță strategică vor avea plafoane mai ridicate în raport cu investițiile în alte sectoare.

Totodată se vor avea în vedere investiții de modernizare a capacităților de depozitare, condiționare, procesare în special pentru cartofi, semințe de consum (cereale și oleaginoase), legume-fructe a căror capacitate de depozitare este insuficientă în raport cu producția obținută sau a căror capacitate de procesare în vederea obținerii de produse finite este insuficientă, acest tip de investiții necesitând un sprijin susținut. Prin realizarea acestor capacități de condiționare, depozitare și procesare se va crește valoarea adăugată pentru produsele primare deservind astfel în mod direct producătorii primari care se pot organiza la nivel local/regional și care își pot valorifica în condiții optime produsele. Pe de altă parte, în sectorul agro-alimentar este necesară și susținerea investițiilor în capacități de procesare și depozitare- condiționare de dimensiuni mai reduse în vederea obținerii acelor produse alimentare pentru care există producție de materii prime diversificate și pentru care există cerere pe piață.

Acest sprijin va contribui de asemenea, prin intermediul operatorilor economici care vizează obținerea unor astfel de produse, în special produse de nișă, la consolidarea industriei alimentare și la o valorificare a produselor la prețuri competitive în funcție de perioadă.

De asemenea, având în vedere provocările globale precum schimbările climatice, degradarea terenului și a ecosistemului și resursele din ce în ce mai limitate, devine clară nevoia utilizării eficiente a produselor secundare rezultate din activitățile agroalimentare, precum și recuperarea elementelor utilizabile din deșeuri, utilizarea biomasei și a reziduurilor organice. În acest sens, stimularea investițiilor în eficiență energetică, dar și a investițiilor în economie circulară, inclusiv a investițiilor de obținere și utilizare a energiei din surse regenerabile care să fie folosită în propriul proces productiv va conduce la reducerea costurilor cu energia (electricitatea și agentul termic) și valorificarea tuturor resurselor, contribuind astfel la atingerea obiectivului privind dezvoltarea bioeconomiei, inclusiv la reducerea emisiilor de GES.

În contextul cererii pe piață de produse cu valoare adăugată, vor fi prioritizate acele investiții care au în vedere obținerea unor produse calitative, cu predilecție în sectoarele care oferă cea mai mare valoare adăugată, inclusiv în vederea obținerii de produse înregistrate în sistemele de calitate europene și naționale. Sprijinul acordat investițiilor în sectorul agro-alimentar pentru obținerea de produse diversificate și sănătoase, cu accent pe produsele ecologice, prin aplicarea practicilor inovative în procesarea produselor agricole, promovând totodată un consum durabil de produse alimentare cu înaltă valoare nutrițională, accesibile consumatorilor, va răspunde nevoii de dezvoltare a acestui sector prin obținerea de alimente sigure și nutritive, produse într-un mod sustenabil cu beneficii pentru mediu și consumatori și adaptarea acestuia la standardele UE.

Totodată, vor fi avute în vedere și investițiile prin care sunt susținute noi produse și servicii prin dezvoltarea tehnologiilor digitale, acordarea unui sprijin având ca scop stimularea utilizării tehnologiilor inovatoare, precum și a tehnologiilor digitale.

Astfel, folosirea biotehnologiilor agroalimentare, având ca obiective principale dezvoltarea de metode, mijloace și produse biotehnologice contribuie la creșterea calității și cantității bioresurselor, în contextul schimbărilor climatice și al necesarului tot mai crescut de produse alimentare de calitate.

Principii privind selecția proiectelor

În cadrul intervenției vor fi prioritizate investițiile care contribuie la echilibrarea deficitului balanței comerciale și a securității alimentare, proiectele care promovează obținerea de produse cu înaltă valoare adăugată, care stimulează formele asociative, maturitatea solicitantului în activitatea desfășurată în sectorul agro-alimentar, economia circulară.

De asemenea, se are în vedere promovarea acelor proiecte care vizează investiții în tehnologii moderne, cu impact redus asupra mediului.

În consultare cu Comitetul de Monitorizare vor fi stabilite criteriile de selecție care vor răspunde obiectivelor precizate anterior și vor fi identificate acele criterii relevante pentru asigurarea realizării unor investiții durabile necesare dezvoltării sectorului agroalimentar.

Legislație

Proiectele de investiții vor fi elaborate și implementate în acord cu legislația europeană și națională în vigoare.

Complementaritate și evitarea dublei finanțări

În documentația de implementare se vor stabili regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări cu investițiile privind condiționarea, depozitarea, procesarea, marketingul produselor agricole și pomicole din intervențiile pentru dezvoltare rurală la nivelul exploatațiilor agricole/pomicole sprijinite prin PNS 2023-2027, din perspectiva provenienței materiei prime care va fi condiționată/depozitată/procesată (min 50% materie primă din exploatația proprie sau exploatațiile membrilor în cazul formelor asociative) și a ponderii valorii investiționale a investițiilor în procesare în cadrul proiectului (investiții de procesare - componentă secundară alături de investițiile în producție primară-componentă principală).

Regulile privind complementaritatea și evitarea dublei finanțări vor fi stabilite și în raport cu investițiile finanțate prin Programul Sectorial din sectorul viti-vinicol, precum și investițiile sprijinite prin Programul Sectorial pentru legume-fructe, Programul Sectorial din sectorul apicol.

Definiți beneficiarii eligibili și criteriile de eligibilitate specifice, acolo unde este relevant, legate de beneficiar și de zonă

Beneficiari

1. Forme asociative cu rol economic:

- cooperative agricole și societăți cooperative, constituite în baza legislației naționale în vigoare;
- grupuri și organizații de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare și recunoscute de MADR.

2. Alți operatori economici care se încadrează în:

-IMM-uri conform Legii nr. 346/2004 cu modificările și completările ulterioare, **întreprinderi mari inclusiv fermieri care se încadrează în statutul de IMM/întreprindere mare**

Condiții de eligibilitate:

- Solicitantul trebuie să demonstreze capacitatea de asigurare a cofinanțării investiției;
- Solicitantul nu trebuie să fie în dificultate, în conformitate cu legislația în vigoare;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;

- Investiția va respecta prevederile legislației naționale în vigoare aplicabilă proiectului;
- Sprijinul va fi limitat la investiții în procesarea produselor agricole și pomicole incluse în lista cuprinsă în Anexa I la Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene în scopul obținerii de produse Anexa I.

Definiți tipul de sprijin eligibil (în afara cadrului IACS) sau angajamentele (IACS) și alte obligații

Investiții eligibile

Intervenția vizează **investițiile corporale**, după cum urmează:

- **Înființarea, extinderea și/sau modernizarea infrastructurii de condiționare, depozitare și/sau procesare a produselor agricole și pomicole;**
- **Înființarea/dezvoltarea componentei de comercializare/marketing, ca o componentă secundară a proiectului;**
- **Investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES, ca parte componentă secundară a proiectului de investiții, legate de:**
 - producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile (solară, eoliană, aerotermală, geotermală, hidrotermală etc.), exclusiv pentru consum propriu, fără ca solicitantul să fie prosumator;
 - îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor în care se desfășoară o activitate eligibilă în cadrul intervenției ;
 - achiziționarea de echipamente/utilaje cu un consum redus de energie, precum și alte investiții care contribuie la reducerea emisiilor de GES.
- **Investiții în economia circulară, ca parte componentă secundară a proiectului de investiții, (destinate exclusiv consumului propriu), legate de:**
 - producerea și utilizarea energiei din valorificarea biomasei (inclusiv din deșeuri alimentare rezultate în urma procesării produselor zootehnice, vegetale și pomicole);
 - prelucrarea deșeurilor alimentare destinate recuperării și a subproduselor în biocomponente, cum ar fi bioprodusele destinate consumului animal, etc;
 - achiziționarea de echipamente pentru reutilizarea ambalajelor în propriul proces tehnologic.
- **Investiții legate de utilizarea soluțiilor digitale în condiționare, procesare, marketing și management, ca parte componentă secundară a proiectului, necesare pentru desfășurarea activității vizate prin proiect;**
- **Îmbunătățirea controlului intern al calității, ca parte secundară a proiectului;**
- **Conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană pentru prelucrarea și comercializarea produselor agro-alimentare.**

Investiții în active necorporale pentru:

- **Organizarea și implementarea sistemelor de management a calității și de siguranță alimentară, dacă sunt în legătură cu investițiile corporale ale proiectului;**
- **Achiziționarea de tehnologii (know-how), patente și licențe pentru pregătirea implementării proiectului;**
- **Achiziționarea de software, identificat ca necesar în documentația tehnico-economică a proiectului;**
- **Marketingul produselor obținute, etc.**

Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile **costurile generale** direct legate de acestea menționate în secțiunea 4.7 *"Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală"*.

6 Identificarea elementelor de referință relevante

(GAEC relevant, cerințe stabilite de dreptul aplicabil la nivel național și la nivelul Uniunii), după caz, descrierea obligațiilor relevante specifice în temeiul SMR și explicarea modului în care angajamentul depășește cerințele obligatorii [precum cele menționate la articolul 28 alineatul (5), la articolul 70 alineatul (3) și la articolul 72 alineatul (5)]

Nu se aplică

7 Forma și rata sprijinului/cuquantumuri/metode de calcul

Formă de sprijin

☒ **Grant**

☐ **Instrument financiar**

Tipul de plată

☒ rambursarea costurilor eligibile suportate efectiv de beneficiar

☐ costuri unitare

☐ sume forfetare

☐ finanțare forfetară

Gama de sprijin la nivelul beneficiarului

Valoarea sprijinului public nerambursabil pentru proiectele de investiții de modernizare va fi de maximum 3 mil. euro/proiect.

Valoarea sprijinului public nerambursabil pentru proiectele de investiții de înființare care își propun cel puțin investiții de procesare pentru sectoarele legume-fructe, industria de morărit, ulei și nutrețuri combinate, va fi de maximum 10 mil. euro/proiect. Pentru toate celelalte investiții de înființare sprijinul va fi de maximum 7 mil. euro.

Intensitatea sprijinului public nerambursabil raportată la costurile eligibile per proiect va fi de maximum **65%.**

Explicații suplimentare

Nu este cazul.

8 Informații privind evaluarea ajutoarelor de stat

Intervenția nu se încadrează în domeniul de aplicare al articolului 42 din TFUE și face obiectul evaluării ajutoarelor de stat:

☐ Da ☒ Nu ☐ Mixt

Tipul instrumentului de ajutor de stat care urmează să fie utilizat în scopuri de autorizare:

☐ Anunț ☐ RGECA ☐ RECA ☐ regula „de minimis”

9 Întrebări/informații suplimentare specifice tipului intervenției

Care sunt elementele care nu sunt eligibile pentru sprijin?

Cheltuieli neeligibile specifice

- Achiziția de clădiri;
- Achiziția de terenuri;
- Construcția și modernizarea locuinței;
- Cheltuielile cu spațiile ce deservește activitatea generală a unității: birouri administrative, săli de ședințe, săli de protocol, spații de cazare etc.
- Cheltuielile aferente obținerii producției primare.
- Cheltuielile generate de investițiile sprijinite prin Programul Sectorial viti-vinicol.
- Cheltuieli aferente investițiilor din Programul Sectorial legume-fructe, din Programul sectorial apicol.

Cheltuielile neeligibile generale vor fi menționate în secțiunea 4.7 "*Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală*".

Investiția conține irigații?

☐ Da ☒ Nu

În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente, indicarea în procentaj(e) a economiei (economiiilor) potențială (potențiale) de apă necesar(e) exprimat(e) în procentaj

Nu se aplică

În cazul investițiilor în îmbunătățirea instalațiilor de irigații existente [care au un impact asupra unor corpuri de apă a căror stare este mai puțin decât bună), precizarea cerinței (cerințelor) pentru o reducere efectivă a utilizării apei, exprimată ca procentaj]

Nu se aplică

10 Conformitatea cu OMC

Cutie verde

Paragraful 11 din anexa 2 la OMC

Explicații privind modul în care intervenția respectă dispozițiile relevante prevăzute în anexa 2 la Acordul OMC privind agricultura, astfel cum se specifică la articolul 10 din prezentul regulament și în anexa II la prezentul regulament (cutia verde)

Intervenția se încadrează în „cutia verde”, astfel cum este definită în Acordul OMC privind agricultura. Intervenția îndeplinește criteriile stabilite la punctul 11. Sprijinul acordat în cadrul intervenției nu are efecte de denaturare a comerțului.

11 Rata (ratele) contribuției aplicabilă (aplicabile) acestei intervenții

Regiune	Articolul	Rata aplicabilă	Rată min.	Rată max.
RO - România	91(2)(a) - Regiuni mai puțin dezvoltate	85,00%	20,00%	85,00%
RO - România	91(2)(d) - Alte regiuni	43,00%	20,00%	43,00%

12 Cuantumuri unitare planificate – Definiție

Cuquantum unitar planificat	Tipul de sprijin	Rata (ratele) contribuției	Tip cuantumului unitar planificat	Regiune (regiuni)	Indicator (indicatori) de rezultat	Este cuantumul unitar bazat pe cheltuielile reportate?
DR 22 - 01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect	Grant	91(2)(a)-RO-85,00% 91(2)(d)-RO-43,00%	Medie		R.15; R.39	Nu

Explicație și justificare referitoare la valoarea cuantumului unitar

DR 22 - 01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect

Înființarea de noi unități de depozitare/procesare sau modernizarea celor existente va permite dezvoltarea pe verticală pe întregul flux (de la producția primară-condiționare/procesare-consumator) a tuturor actorilor agricoli din lanțul valoric. Unitățile de depozitare/procesare vor avea o mai bună capacitate de a prelua/procesa materia primă provenită de la un număr semnificativ de producători agricoli, care să permită asigurarea unei marje de profit atât pentru producătorul de materie primă cât și un preț final la consumator competitiv în comparație cu produsele de import.

Economiile de scală pe care le presupune dezvoltarea unei capacități de procesare/depozitare de mare capacitate sunt semnificative și se traduc prin reducerea costurilor de transport, logistice, de comercializare atât pentru producătorul de materie primă cât și pentru procesator conducând astfel la eficientizarea costurilor pe fluxul de producție/procesare.

Înființarea unor unități de depozitare/procesare poate crește capacitatea de a face mai bine față situațiilor de criză care pot genera penuria de alimente sau întreruperea lanțurilor de aprovizionare. Astfel, valorile mari ale sprijinului (max.10 milioane euro /max. 7 milioane euro) pentru investițiile de înființare vor fi dedicate acelor sectoare cu importanță în vederea echilibrării balanței comerciale și a asigurării securității alimentare în contextul crizei economice generate de invazia rusă.

Totodată, prioritizarea investițiilor în unitățile de procesare/depozitare care au maturitate în desfășurarea activității agroalimentare, va conduce la o utilizare eficientă a capacităților de procesare/depozitare existente, astfel încât apreciem că o pondere ridicată a solicitanților vor beneficia de sprijinul acordat unor astfel de investiții (max. 3 milioane euro), aspect ce justifică alegerea valorii medii a sprijinului public/proiect.

13 Cuantumul unitare planificate – Tabel financiar cu realizări

Quantum unitar planificat	Exercițiu financiar	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Total 2023-2029
DR 22 - 01 - Valoare medie a sprijinului public per proiect (Grant - Medie)	Quantum unitar planificat (totalul cheltuielilor publice în EUR)	0,00	0,00	0,00	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	3.000.000,00	
	Maximum planned average unit amount (where applicable) (EUR)								
	O.24 (unitate: Operațiuni)	0,00	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00		70,00
TOTAL	O.24 (unitate: Operațiuni)	0,00	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00		70,00
	Alocarea financiară orientativă anuală (totalul cheltuielilor Uniunii în EUR) (totalul cheltuielilor publice)	0,00	0,00	0,00	21.030.000,00	63.090.000,00	126.180.000,00		210.300.000,00
	Alocarea financiară orientativă anuală (contribuția Uniunii în EUR)	0,00	0,00	0,00	17.875.500,00	53.626.500,00	107.253.000,00		178.755.000,00
	Din care pentru instrumentul financiar (totalul cheltuielilor publice în EUR)								
	Din care pentru instrumentul de finanțare (contribuția Uniunii în EUR)								
	Din care reportate (totalul cheltuielilor publice în EUR)								
	Din care reportate (contribuția Uniunii în EUR)								
	Din care necesare pentru a atinge alocarea financiară minimă prevăzută în anexa XII [aplicabilă articolului 95 alineatul (1) în temeiul articolelor 73 și 75] (totalul cheltuielilor publice în EUR)								
	Din care necesare pentru a atinge alocarea financiară minimă prevăzută în anexa XII (contribuția Uniunii în EUR)								